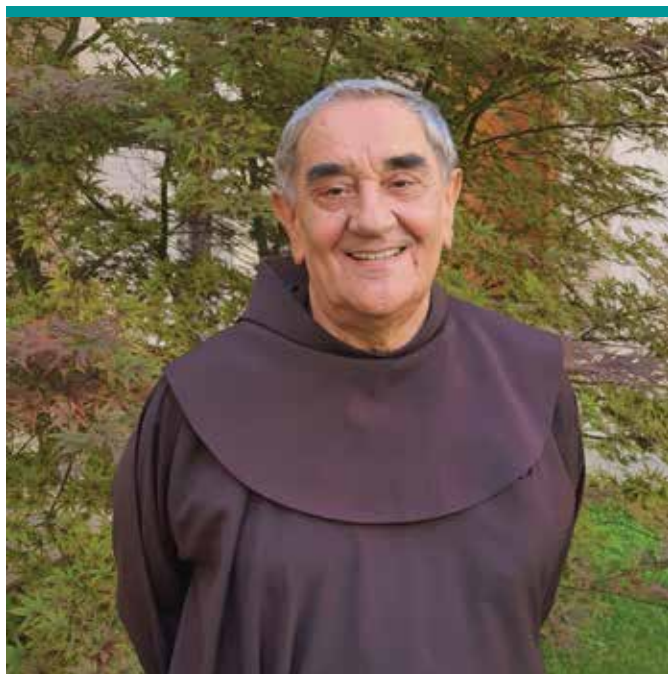

Stasao je uz fratre što podniješe tešku muku i jugokomunističke tamnice slušajući što se točno događalo u vrijeme i poraće Drugoga svjetskoga rata

Brig je i dalje ostao Brig

Život je proveo djelujući u dušobrižništvu, a u posljednje vrijeme posebno je djelatan u brizi za Treći franjevački red

Razgovarala: **Lucijana Kožul**

Zlatomisnik fra Dane Karačić, član samostana na Širokom Brijegu, naš je sugovornik u ovome broju. Školovao se u zemlji i inozemstvu. Tijekom svoga dugog i plodnog redovničkog i svećeničkog rada skupio je bogatu riznicu znanja i iskustva koje i nadalje nesebično dijeli drugima.

Hrvatski katolički puk u Hercegovini koncem Drugoga svjetskoga rata i u poraću preživio je tragediju koja ima elemente genocida, urbicida i kulturocida. U poratnoj tragediji zločinci

Udbe i partizanskoga pokreta poubijali su pola vaše obitelji, ali i 66 hercegovačkih franjevaca. Kako su ti događaji utjecali na vaše odrastanje, na djetinjstvo?

Gotovo da nije bilo obitelji u Hercegovini koja nije doživjela tragediju manjih ili većih razmjera. Pobijen je najvitalniji dio našega naroda. Istina je da je na poseban način stradala naša obitelj: dva ujaka i ujna (njihovo dvoje nejake djece umrlo je od gladi jer ih nisu imali čime hraniti), dva strica, strina i tetak... Svi u napunu snage. Najstariji stric nije

imao ni 40 godina. Iza njih je ostalo 15 siročadi u posve nejakoj dječjoj dobi.

Ja sam bio mali pa nisam mnogo toga ni razumio, ali sam i kao nejakom dijete shvatio da je našu obitelj zahvatila teška tragedija. Godinama u našoj obitelji nije bilo smijeha. Šutnja je bila naša svakodnevica. Nama djeci bilo je bolno kada smo vidjeli našu majku da je iz dana u dan plakala. Mi smo bili zbunjeni i tužni i bili smo prikraćeni za mnoge dječje radosti.

Posebno bi zavladała tuga kada bi se počelo govoriti o pobijenim fratrima na Brijegu, spaljenoj gimnaziji, oštećenoj crkvi i o ruševinama ostalih crkvenih objekata. Naš župnik fratar bio je u tamnici. Ponekad bi došao pokoji fratar slaviti nedjeljom svetu misu. Jedino što je bilo konstanta u tim vremenima bio je strah. Strah od Udbe, strah od milicije, strah od doušnika, strah od škripara... Strah od svega i svakoga. Svi su oni bili prijetnja tamnicom ili čak smrću.

Tek nešto više informacija stekao sam kroz četiri razreda pohađajući školu na Širokom Brijegu. Nitko nam nije rekao da je škola u kojoj smo

pohađali nastavu fratarska, kao i za konvikt da je to fratarska zgrada koja je pretvorena u đački dom. Mi smo mislili da je to državna škola i državni dom. Samostan su većim dijelom zaposjeli stannari sa svojim obiteljima. Bilo je strogo zabranjeno ići prema skloništu gdje su fratri pobijeni. Gotovo na svakom satu u školi slušali bismo bujicu optužbi na račun fratara i crkve. Mi smo to stoički podnosili jer se nitko nije smio usprotiviti. U takvim okolnostima ostati zdrave pameti bilo je veliko umijeće. Spas je bio samo u vjeri u Boga i svakodnevna iskrena obiteljska molitva. To nam je bila luka spasa.

Mladu misu rekli ste 1970., nešto prije turbulentnog Hrvatskog proljeća i objavljivanja brošure Široki Brijeg, nakon čega su uslijedili novi sudski procesi, progoni, optužbe, medijske hajke protiv hercegovačkih franjevaca i Širokoga Brijega. Kako danas gledate na to teško razdoblje 70-ih godina prošloga stoljeća?

U vrijeme svih tih događaja bio sam na studiju u Italiji. No i tamo se osjećao miris Hrvatskoga proljeća. Godine

SLIJEVA: FRA DOMAGOJ ŠARAVANJA, FRA TOMISLAV VLAŠIĆ, FRA DANE KARAČIĆ, FRA VLADO LONČAR, FRA ANTE PENAVA I FRA ZDENKO KARAČIĆ. TRENTO, ITALIJA, SVIBANJ 1970.

1969. tadašnji provincijal dr. fra Rufin Šilić javio mi je da mi je otac teško bolestan i da bih ga trebao obići prije njegove smrti. To je bila iznimka u to vrijeme, ali provincijal je, imajući na umu da mi je majka davno umrla, htio da svakako posjetim nasmrtnog oca. Kada sam došao na Široki Brijeg, nemalo sam se iznenadio kada sam vidio da je na samostanskoj crkvi svo oštećeno kamenje izmijenjeno, stavljen je novi pod, a dovršena je i izgradnja jugoistočnoga zvonika. Crkva na Brijegu ponovno je zasjala punim sjajem.

Politička situacija već je bila uzavrela. Slobodnije se govorilo, pjevale se hrvatske pjesme, a da se nije išlo u tamnicu. Na sam dan Velike Gospe pomagao sam u župnom uredu gvardijanu fra Bosiljku Vukojeviću. U jednom trenutku ušlo je nekoliko ljudi u ured i fra Bosiljko je meni dao rukom znak da ostanem u uredu.

Tek sam kasnije saznao da je fra Bosiljko s ovim ljudima, koje je postavio kao pozornike, registrirao skupinu udbaša koji su kriomice i bez dopuštenja htjeli snimiti što se zbiva na Gospojinu na Širokome Brijegu. Ubrzo je, nakon što je obaviještena, stigla domaća milicija i tako je Udbin naum raskrinkan.

Praktično nije bilo poduzeća ni radne organizacije u tadašnjoj Lištici a da nije oštro osudilo brošuru kao kontrarevolucionarni akt. Ništa manja haranga vladala je u cijeloj BiH, a i u Jugoslaviji. O čemu se radilo? Bila je to jedna mala brošurica s nekoliko kratkih molitava, Lauretanske litanije i u zaključku kratak opis Širokoga Brijega koji je završavao riječima da je Široki Brijeg 1945. doživio tragediju, podrezana su mu krila i oduzeta perspektiva (parafraziram, ali to je bit inkriminiranog teksta). Kao autora fratri su predložili, a svi su ju sastavljali, dr. fra

Gojka Musu pa je fra Gojko postao meta za odstrjel i morao je otići u Njemačku, inače bi završio u tamnici.

Moj pogled danas na te događaje iz 70-ih je isti. Ništa se nije promijenilo. Komunisti su budno bdjeli nad svojom tvorevinom i uvijek im je trebao »neprijatelj«: vanjski ili unutarnji. Najprikladniji poligon da pronađu »neprijatelja« bila je Crkva i njezini službenici. Crkva se nikada nije pomirila s bezbožnom komunističkom ideologijom i uvijek je branila nevine žrtve njihova zlosilja.

Kao svećenik djelovali ste na Širokom Brijegu, Humcu, Konjicu i Mostaru. Vodili ste gradnju novih i obnovu više crkava od kojih su neke oštećene ili srušene još u vrijeme Drugoga svjetskoga rata i poraća. Što biste osobito istaknuli iz toga dijela svojega životopisa?

U svim ovim mjestima

u kojima sam djelovao kao svećenik još su se uvijek osjećale posljedice ratnih razaranja iz vremena Drugoga svjetskoga rata. Mnoge naše građevine vapile su za obnovom. Tomu treba dodati i potrebu za izgradnjom novih područnih crkava. Pojedina naselja bila su poprilično udaljena od župne crkve tako da je vjernicima, posebno zimi i za vrijeme kišnoga vremena, bio velik napor i žrtva doći na nedjeljnu svetu misu u župnu crkvu. Obnova i izgradnja crkvenih objekata bio je težak i mukotrpan posao: trebalo je ishoditi građevinsku dozvolu što je ponekad bilo teže od same izgradnje. Svo to vrijeme trajala je oskudica građevinskoga materijala: cementa, željeza, daske, pa čak i običnih čavala. Graditelji su bili domaći priučeni majstori. Zanos i volja ipak su sve nadvladali.

Prva crkva na kojoj sam vodio radove bila je crkva sv. Ivana u Knešpolju. Ona mi je ostala najviše u sjećanju, kao i svi Knežepoljani.

Zatim sam bio na Humcu. Bio sam mlad i činilo mi se da nisam dorastao toj službi. Humački samostan najviše je stradao u ratu. Mnogo se toga već uradilo, ali još je više ostalo što se moralo obnoviti. Trebalo je samostan učvrstiti. Bio je previše trošan pa smo izlili betonske deke, a ono što je trebalo predstavljati fasadu otukli i fugirali kamen. Na ulazu u crkvu i samostan bio je visok zid pa smo taj zid skinuli, uredili dvorište ispred crkve i samostana,

promijenili ulazna vrata u samostan i vratili im iznad luk, kako je bilo u izvorniku. Godine 1982. ispred samostana i crkve postavili smo kip sv. Franje, u povodu 800 godina njegova rođenja. Postolje je velika kamena gromada koja je sada obrasla bršljanom i na neki način taj kip je postao zaštitni znak samostana na Humcu.

Crkvu sv. Kate u Ljubuškom nakon okončanja Drugoga svjetskoga rata komunističke su vlasti oduzele i pretvorile u skladište. Kada su lokalne vlasti 1963. izgradile veliki trgovački centar, crkva im više nije trebala. Tadašnji je gvardijan fra Luka Sušac tražio i dobio njezin povrat. Preuzevši službu na Humcu, odmah mi je bilo jasno da crkvu sv. Kate treba temeljito obnoviti. Najprije smo ogradili crkveno dvorište, koje je do tada bilo svačije, a to znači ničije. U tome smo imali puno poteškoća s lokalnim vlastima. U crkvi nije bilo nikakva namještaja osim minijaturnoga puta križa i stotinjak klupica (ćemlija). U najmanju ruku bio je to otužan prizor. Pod je bio potpuno propao, samo su ponegdje ostali dijelovi keramike. Crkvu je trebalo temeljito obnoviti i to smo učinili. Ostali su samo zidovi, a sve je drugo izgrađeno potpuno iznova. Kasnije su nabavljene i orgulje za kor. Crkva sv. Kate zasjala je u punom sjaju.

Dvije godine u Konjicu, gdje sam kao župnik službovao, bile su mi, možda, dvije najljepše godine moga svećeničkoga života. Očistili

smo podrumske prostorije i iskopali jedan dio gdje ih nije bilo, uredili sve po standardu i tu smjestili zavičajni muzej. Te su prostorije za vrijeme rata dobro došle fratrima jer su u njima imali sigurno sklonište.

Više od pet desetljeća radite s vjernicima, osobito s mladim naraštajima. U tih pet desetljeća puno se toga promijenilo u životu ovdašnjih ljudi. Možete li usporediti odnos prema vjeri današnjih naraštaja i naraštaja njihovih djedova i baka koje ste upoznali kao bogoslov i mladi svećenik?

Osim što je »obnavljao i izgrađivao« duše, fra Dane je djelovao i na polju obnove i podizanja novih crkvenih građevina. Nije to išlo lako. Jugokomunistička vlast pravila je poteškoće gdje je god mogla.

Život na Širokome Brijegu u zadnjih 50 godina, kao i u drugim dijelovima naše domovine, u potpunosti se izmijenio. Nije to više Brijeg iz 60-ih ili 70-ih godina. Sve je drukčije. Materijalno ljudi mnogo bolje žive, imaju puno ljepše kuće, svaka obitelj ima barem jedan automobil, kućni namještaj i tehnička pomagala posjeduju svi... Da ne nabrajam dalje: to je novi svijet i novi način života. Jedino što se nije izmijenilo to je odnos prema vjeri. Široki Brijeg je i dalje ostao vjeran svome Bogu, svojoj Gospi, svojoj crkvi, kamenoj ljepotici... Najbolji dokaz su nedjeljne svete mise, a posebno devetnica na čast Velike Gospe i sv. Franje. Naše su crkve

pune mladih. Suvremen način života nije ih udaljio od Katoličke Crkve. Na tom polju nije se ništa izmijenilo. Dapače, u nekim segmentima vjerskoga života otišlo se naprijed: Frama, FSR sa svojim brojnim aktivnostima, pjevački zborovi, itd.

Ipak, najveći dio svoga vremena proveli ste na Širokome Brijegu, mjestu otkuda su krenuli mnogi procesi zahvaljujući kojima je ovaj zaostali stočarsko-poljodjelski kraj postao jedan od najrazvijenijih dijelova BiH, a sam Široki Brijeg vjersko, kulturno, gospodarsko i

športsko središte ovoga dijela Hercegovine, ali i mučeničko mjesto. Kao svjedok vremena, kako gledate na te procese?

Široki Brijeg je fenomen. Kao što u biljnom svijetu postoje endemske biljke, tako se može reći i za Široki Brijeg. U samo jednom stoljeću na mjestu koje je bilo potpuno pusto, nenastanjeno, obraslo trnjem i korovom, fratri su podigli velebna zdanja: veliku kamenu crkvu, gimnaziju i popratne prostorije. Školstvo ne samo da se moglo ravnopravno nositi s ostalim školama u tadašnjoj državi već ih je u mnogočemu i nadmašilo. U samo nekoliko desetljeća Široki Brijeg sa svojom crkvom i samostanom postade

za sveukupno pučanstvo Hercegovine središte duhovnosti i hodočašća Gospi koju fratri uzeše za svoju zaštitnicu. Iz tih snažnih korijena u koji su sinovi sv. Franje utkali svoju karizmu, iznikle su nove i zdrave mladice koje su oplemenile život hercegovačkog čovjeka.

Povijesno gledano Široki Brijeg je, možemo slobodno reći, presedan u povijesti Crkve i hrvatskoga naroda. Obilježilo ga je teško stradanje svega onoga što se na njemu podiglo kroz jedno stoljeće, a ostali su i bez onih koji su sve to stvorili, svojih duhovnih pastira. Prema ljudskoj prosudbi nitko nije mogao ni zamisliti da će Široki Brijeg ikada više biti ono što je bio. Moglo se očekivati da ponovno bude ono što je bio prije 100 godina: napušteno i zapušteno mjesto s ruševnim objektima. A vidimo da je Brig i dalje ostao Brig sa svojom zaštitnicom i sa sinovima sv. Franje, a to je bila, po mom mišljenju, kvalitetna pretpostavka da i dalje bude središte svih pozitivnih stremljenja. Zaključimo. Brig je ostao vjeran bogoljublju, domoljublju i čovjekoljublju. Bez toga Široki Brijeg bi izgubio svoju prepoznatljivost, a s tim vrijednostima, ponovno izgrađen, s novim i duhovno snažnim sinovima i kćerima sv. Franje, stoji ponosno do današnjega dana donoseći plodove Mira i Dobra.

Rad s Trećim Franjevačkim redom (FSR-om) ili trećarima na neki je način kruna Vašega svećeničkog rada.

Možete li nam ga ukratko predstaviti?

Da, donekle imate pravo. Rad sa FSR-om izazov je za svakoga fratra koji ozbiljno pristupi toj odgovornoj zadaći unutar velikoga franjevačkog Bratstva.

Imenovan sam duhovnim asistentom FSR-a na Širokome Brijegu, a zatim i područnim duhovnim asistentom. I prije kao župnik vodio sam FSR, ali to je bilo nešto sasvim drukčije, pa je ovo imenovanje za mene predstavljalo jedno potpuno novo iskustvo.

Posebno je zadovoljstvo raditi s Bratstvom FSR-a na Širokom Brijegu. Jednostavni, pobožni, raspoloživi za sve što je dobro i plemenito, poput prvih sljedbenika sv. Franje. Brojne su aktivnosti našega bratstva: u bogoslužju, na karitativnom polju, u medijima, raznim hodočašćima, posebno u molitvi, osobnoj i zajedničkoj te primanju sakramenata koji

pomažu da iz dana u dan budu savršeniji... U Bratstvu su zastupljeni braća i sestre različite životne dobi, različitih duhovnih profila, obiteljski ljudi i žene. Jednom riječi to je jedna velika franjevačka obitelj i milina je s njima raditi. Oni su duhovna snaga cijele naše župe, blagoslov u našim obiteljima i najizvrsniji širitelji karizme sv. Franje, pa svećenik može samo poželjeti da i sam doprinese njihovom duhovnom rastu te svojim iskustvom i svećeničkim poslanjem pomogne im da ustraju u življenju Franjine karizme.

Poznato je da trećari na Širokome Brijegu brinu o grobnici u samostanskoj crkvi gdje su pokopana 24-ica ubijena franjevca. A i tijekom čitave godine pomažu, kada je potrebno, Vicepostulaturi postupka mučeništva »Fra Leo Petrović i 65 subraće«. Približite nam malo njihov rad, koliko ih to izgrađuje,

koliko doprinose ciljevima Vicepostulature...

Trećari su bili i duhovno i materijalno povezani s našom pobijenom braćom – mučenicima. Već prvoga dana nakon strašnoga pokolja na Širokome Brijegu, trećari su prvi došli na stratište ispred pustog samostana. Dakle, dok je još roj muha formirao stup iznad mučenički pobijenih njihovih duhovnih pastira, naše su trećarice klečale iznad stratišta i toga strašnoga prizora, zapalile svijeće i molile pet Očenaša za pokoj njihovih duša. Bilo je to hrabro i samo duhovno snažne osobe spremne na svaku žrtvu, pa riskirati i vlastiti život, mogle su to učiniti. Još kao mlad svećenik, šetajući oko stratišta, viđao sam ostatke izgorjelih svijeća koje su palile naše trećarice za ispokoj duša naših mučenika. Nikakve prijetnje nisu ih mogle zastrašiti ni zaustaviti u tom plemenitom činu.

Kada su točno članice FSR-a počele ukrašavati njihove grobove, nije mi poznato. Ne znaju ni one. Ali već godinama one savjesno i s velikom vjerom i ljubavlju kite grobove naših mučenika te ostaju dugo moliti za njihovo uzdignuće na čast oltara. I ne samo one koje uređuju njihov grob, nego svi članovi FSR-a Široki Brijeg svakodnevno mole na istu nakanu. S tim i mnogim drugim aktivnostima članovi FSR-a Široki Brijeg aktivno su se uključili i u rad Vicepostulature. Od vremena do vremena imamo i zajedničku molitvu na stratištu u našem vrtu i na taj način doprinosimo procesu koji Vicepostulatura vodi za njihovu beatifikaciju. Samim tim članovi FSR-a učvršćuju u sebi karizmu sv. Franje i pokazuju da su plodovi mučeništva naših nevino pobijenih pastira vidljivi i u našem svakodnevnom životu. Pomažu redovito i pakiranju časopisa Vicepostulature Stopama pobijenih. I to je dio njihove duhovnosti.

Znamo da i drugi, ne samo trećari, dolaze na grobnicu pobijenih fratara na Širokom Brijegu, kao i na druga mjesta gdje su pokopani, mole se, pričaju o svemu tomu. Koliko je žrtva pobijenih franjevaca i govor o njoj važan za nas vjernike i Hrvate, posebno u ovim i nadalje teškim vremenima?

Mnogi vjernici poslije mise ostaju pomoliti se na njihovim grobovima. Nije rijetkost da se svakog dana u bilo koje doba dana u crkvi

PRAIZVEDBA PREDSTAVE FRA DIDAK – SEBET NAS I NAŠE DICE. ŠIROKI BRIJEG, FRANJEVAČKI SAMOSTAN, 25. LISTOPADA 2017.

SA SUDIONICIMA HODNJE MIRA NA RATNOM SKLONIŠTU

nađu jedna ili više osoba koje kleče i ostaju dugo u molitvi očekujući zagovor i pomoć naših nevino pobijenih fratara. Isti prizor može se susresti na stratištu, mjestu njihove pogibije. Posebno bih ovdje spomenuo hodočasnike, i naše i one iz inozemstva, koji dolaze poglavito pomoliti se i pokloniti žrtvi naših mučenika. Njihova žrtva nama je i dar jer imamo zagovornike kod Boga, a u ovim teškim vremenima oni su znak nade i poziv na odvažnost, obveza da širimo istinu o njihovu mučeništvu i molimo se da čim prije budu uzdignuti na čast oltara. To bi bio pečat na sve ono što je Široki Brijeg predstavljao, na cjelokupnu njegovu i slavnu i tragičnu povijest te na ono što Široki Brijeg jest danas.

Autor ste vrlo zapažene knjige Trećari – dar s neba. Što

vas je ponukalo da se odlučite okušati i u spisateljstvu?

Moje obveze u zajednici, koje sam u prvom dijelu razgovora spomenuo, nisu mi omogućile slobodno vrijeme da bih se posvetio pisanju, premda sam često razmišljao kako će pojedini događaji iz crkvenog života i franjevačke duhovnosti pasti u zaborav, što bi bila velika šteta. Kada sam imenovan duhovnim asistentom FSR-a, počeo sam u časopisu naših trećara Franjinim stopama pisati uvodnik i pokoju zgodicu iz života i fratara i trećara. Tako sam došao na ideju da opišem pojedine svijetle likove naših trećara i trećarica koji mogu biti uzor i primjer i današnjim naraštajima. Iz broja u broj opisivao sam život pojedinih članova FSR-a i njihovu karizmu kojom su ostavili neizbrisivi trag u životu

Crkve u Hercegovini. Sve su to osobe koje sam dobro poznavao, poznavao njihovu pobožnost i ostale kršćanske krjeposti koje su posjedovali. Činilo mi se da bi bila velika duhovna šteta da sve to padne u zaborav. Tako se nakupilo njih više od trideset, čiji sam život i njihovu duhovnost nastojao što vjernije opisati. Mnogi su mi rekli da to vrlo rado pročitaju. Posebno je bilo drago njihovoj rodbini.

Gospodin Gojko Jelić, član FSR-a i tada glavni urednik Franjinim stopama, predložio mi je da od tih mojih priloga sastavimo knjigu tako da ovi svijetli primjeri franjevačkoga života u FSR-u budu na jednom mjestu, da njihov primjer bude uzor i današnjim članovima FSR-a. Tako je nastala ta knjiga. Po mojim saznanjima, i prema usmenim i pismenim svjedočenjima, ova je knjiga

našla brojne čitatelje. I danas ju traže, ali je više nema. Možda ju jednoga dana ponovno izdam u proširenu obliku. Neka bude Bogu na slavu, na čast sv. Franji i njegovoj braći i sestrama koji slijede njegove stope.

Na koncu, koja je Vaša poruka čitateljima glasila Stopama pobijenih, kao osobe s ogromnim svećeničkim, franjevačkim i životnim iskustvom?

Moja poruka čitateljima spomenutog glasila bit će vrlo kratka. Širite istinu o nevino pobijenim fratrima, jer istina će vas osloboditi, rekao je Isus. Ako nemate dovoljno informacija o tragediji koja je zahvatila na koncu Drugoga svjetskoga rata naš narod i hercegovačke fratre, čitajte glasilo Stopama pobijenih. U njemu ćete naći potpunu istinu. ✍

Iz sadržaja

IZ LJETOPIISA	4
STRATIŠTA	17
GLAS O MUČENIŠTVU	24
NATJEČAJ	27
POVIJESNE OKOLNOSTI	29
RAZGOVOR	49
PODLISTAK	54

STOPAMA POBIJENIH

Glavni i odgovorni urednik:
fra Miljenko Stojić, vicepostulator

Lektura i korektura:
Zdenka Leženić

Adresa:
Kard. Stepinca 14, 88220 Široki Brijeg
Avenija G. Šuška 2, 10040 Zagreb

Veza:
tel.: +387 39 700-325
faks: +387 39 702-936
e-pošta: mostar@pobijeni.info
internet: www.pobijeni.info

Grafički prijelom i tisak:
FRAM-ZIRAL, Mostar

Glasilo izlazi polugodišnje:
siječanj i srpanj

Stare brojeve, osim ovoga posljednjeg, možete u pdf obliku preuzeti sa stranica portala pobijeni.info u poglavlju Izdavaštvo.

Cijena pojedinog primjerka:
3 KM; 1,5 EUR

Godišnja pretplata (s poštarinom):
BiH 8 KM; EU 9 EUR; CH 9 CHF; SAD 14 USD; Canada 14 CAD

Slanje pretplate, dobrovoljnih priloga....:
a) poštanskom uputnicom
b) UniCredit Bank d.d. Mostar; Korisnik: Hercegovačka franjevačka provincija; Svrha: prilog Vicepostulaturi
tekući račun: 3381602276649744
devizni račun:
IBAN: BA393381604876650839
SWIFT: UNCRBA22

ISSN: 1840-3808

Urednikova riječ

fra Miljenko Stojić

Dragi čitatelji!

Od prošloga broja malo smo promijenili izgled ovoga našega glasila. Nadam se da vam se sviđa. Želimo da bude dobro i lijepo ne samo za dušu nego i za oči. Nastojat ćemo to činiti iz broja u broj.

Došli smo u razdoblje kada teško pronalazimo svjedoke iz prve ruke za ovaj naš postupak mučeništva. Takvi su već pomrli pa nam preostaje istinu o pobijenim hercegovačkim franjevcima i o tom vremenu tražiti kod svjedoka iz druge ruke i u dokumentima.

Sve ono što se može objaviti iz broja u broj donosimo ovdje u našem glasilu. Ponekada to govori u prilog naše pobijene braće, ponekada i protiv njih. Na taj način tražimo pravu istinu, što je, uostalom, i zadatak Vicepostulature. Ništa se ne smije zanemariti ili sakriti, sve treba pomno raščlaniti bez unaprijed uobličjenih zaključaka na temelju naših želja. Sve informacije u donesenim svjedočenjima i dokumentima nisu uvijek točne te ih treba uzimati sa zadržskom i uspoređivati s onim što smo osobnim zalaganjem ili preko djelovanja Vicepostulature već saznali kao istinitim.

Drago nam je da se i drugi nastavljaju uključivati na svoj način u traganje za istinom o našoj pobijenoj braći i o vremenima u kojima se sve to dogodilo. Izdvojimo sada djelo fra Milana Lončara pod naslovom Fra Slobodan Lončar. Franjevac i mučenik. Tragovi prošlosti i plodovi milosti. Pokušao je osvijetliti ne samo fra Slobodanov lik nego i povijesno surjeđe u kojemu je on postao žrtvom bezbožnoga jugokomunističkoga zlosilja zajedno s mnoštvom drugih. Vrijedni su ovakvi pothvati jer pozivaju da istinu o našim pobijenima ne ostavimo samo tamo nekima nego da se svi zajedno u nju uključimo u skladu sa svojim mogućnostima.

Vrijedi ovdje spomenuti i da su pojedine naše župe u trodnevnicu počele posvećivati jedan dan pobijenim hercegovačkim franjevcima kao i pobijenima iz same župe. Na taj način sjećanje na sve njih i primjer njihova života ostaje duboko u našoj sredini.

Čistimo, dakle, neprestano svoju prošlost. Tako će nam dobra biti sadašnjost i ne će nam nitko ukrasti budućnost.

Mir vam i dobro!

Dekret pape Urbana VIII.

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vat. sabora izjavljujemo da ne želimo preteći sud Crkve kome se potpuno podvrgavamo. Riječi »mučenik«, »mučeništvo«, »čudes« i slično imaju u ovom glasilu samo vrijednost ljudskog svjedočenja.

»Prema odredbama vrhovnog svećenika Urbana VIII., zabranjeno je da sluga Božji, bez prethodnog dopuštenja Svete Stolice, bude predmetom javnoga crkvenog štovanja. Te odredbe nipošto ne priječe privatnu pobožnost sluzi Božjem, niti spontano širenje njegova glasa svetosti ili mučeništva i znakova. (čl. 117, § 1. i 2.)

Ako nije pronađeno nepropisno štovanje, biskup ili njegov ovlaštenik pristupa sastavljanju izjave o neiskazivanju štovanja, tj. izjave kojom se potvrđuje da se odluke Urbana VIII. poštuju. (čl. 119, § 1.)«

Iz Upute Majka Svetaca

